

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De eo quod apostolus, dicebat e[ni]m (inquit) eum propter quem om[n]ia,
& per que[m] omnia, & quod parum nobis sit scire, quod per eum, nisi
etiam sciamus quod propter eum facta sit & angelica ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Quod secundum similitudinem amatoris, in quo hec tria sunt, amator ipse, & amor ipsius, & crementum propter quod ad propagandam prolem amore suo ducitur. Similiter in creatore nostro, qui amatorem se nominat (ut supra dictum sit) sunt tres. Ipse & amor ipsius scilicet spiritus sanctus, & uerbum ipsius, quod non est aliud quam crementum eius, semen eius, filius eius. Hæc similitudo, quamuis (sicut iam dictum est) longe dissimilis, ita ut spiritus carni uel caro spiritum.

Caput VI.

Nam amore tria sunt, amator ipse, & amor ipsius, & crementum, propter quod ad propagandam prolem amore suo ducitur. Similiter in creatore nostro, qui amatorem se nominat (ut supra dictum sit) sunt tres. Ipse & amor ipsius scilicet spiritus sanctus, & uerbum ipsius, quod non est aliud quam crementum eius, semen eius, filius eius. Hæc similitudo, quamuis (sicut iam dictum est) longe dissimilis, ita ut spiritus carni uel caro spiritum.

Elia. 66

Hege gene rans. Impregnatio animæ in bas pismo. Iacobi. j

adeo uera est, ut in Esaiâ quoque scriptum est. Nunquid ego qui alios parere facio, ipse non pariam dicit dominus? Si ego qui generationem cæteris tribuo sterilis ero, ait dominus deus tuus? Loquebatur enim hinc ordini celi, huic (de qua nunc loquimur) Hierusalem magnæ & sanctæ ciuitati. Vñ et protinus dicit: Latamini cum Hierusalem & exultate in ea omnes qui diligitis eam. Gaudete cum ea gaudio uniuersi qui lugebatis super eam ut fugatis & repleamini ab ubere consolationis eius. Et cætera. Nesciremus quicquam de modo enim posuit: Ipse spiritus dei, qui tunc ferebatur super aquas dicente Deo, fiat lux. Ipse (inquit) etiâ nunc fertur super aquas, dicente deo, dñ in Chro baptizatur. Et hoc est deū dicere, fiat lux & regenerare nos, ut qui eramus aliquando tenebræ, iam nunc in dño sumus lux. In hoc est regeneratio, quia iam dictus amator deus, animam credentem impregnat uerbo suo, dignam amore suo. Verbum enim semen est eius, sicut ait Iacobus Apostolus: Voluntarie genuit nos uerbo ueritatis, ut simus initium aliquid creaturæ eius. Semen hoc non nisi cum amore suscipitur, uerbum hoc non nisi per spiritum sanctum immittitur. Hæc est trinitas unus deus, amator creaturæ, rationalis deus, & semen eius quod est uerbum ipsius, & amor eius qui est spiritus sanctus. Igitur quamuis (ut supra iam dictum est) caro & spiritus dissimilia sint, nihilominus tamen aliqua hic similitudo est, quia uidelicet, sicut generatio carnis ab aliquo semine eius & amore eius patrat: sic generatio spiritus à deo uerbo eius & spiritu oris eius consummatur. Et si aliter exponi potest ista dicta sententia, nunquid nostri ordinem celi & ponere rationes eius in terra: nihilominus tamen sensus iste, quem diximus, locū habet, & pondere non caret, quia nullo modo splendidi rationes ordinis celi deus in terra posuit, quam regeneratio per aquam filios lucis, ituros in illū ordinē celi ad angelos lucis: erunt enim (ait ipse dominus) sicut angeli dei.

Iob. 38

Math. 22

Beo quod Apostolus: decebat enim (inquit) eum propter quem omnia & per que oia, & quod parum nobis sit scire, quod per eum nisi etiam sciamus quod propter eum facta sit & angelica creatura, & ois creatura.

Ca. VII.

Ddhuc ad supradictam similitudinem & illud pulchre accedit, quia sic ut legitur uir non nisi propter amorem sobolis coniugem ducit, Sic & deus pater non nisi propter amorem uerbi sui creaturam rationalem, creaturam angelicam, de qua nunc loquimur, et creaturam humanam, de qua post hæc locuturi sumus, condidit. Hinc Apostolus de illo scilicet dei filio loquens: decebat enim (inquit) eum propter quem omnia, & per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, & cætera. Non solum hoc dixit, per quem omnia, sed primū dixit, propter quem omnia: quia uidelicet ipse est oim causa. Per ipsum facta est ista lux, quia sic scriptum est: Dixit deus, fiat lux, & facta est lux. Si dixit, & facta est, utiq; per uerbum facta est. Sed parum est scire hoc, etenim plus habet delectamenti hæc sententia fidei, sciendo quod etiam propter ipsum facta sit, scilicet ut ipsum in semetipsa creatura hæc haberet, & habendo lux existeret. Ipse enim lux est, & utiq; lux non facta, lux non ab aliquo illuminata, sed illuminans, & proinde lux uera. Comparatione eius qualiscunque lux, quibus angelus lucis, recte & fideliter negatur esse lux. Hinc Iohannes Euangelista, de Baptista Iohanne. Non (inquit) erat lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. De ipso autem Christo domino. Erat (inquit) lux uera, que illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum. Iohannes & qui uis angelus lucis, sic

Heb. 2.

Filius dei, lux uera. Angeli & sancti, non lux sed lucerna. Iohan. j

cis, siue homo filius lucis, sic lux dicitur uel est, tanquam lucerna, id est, lux non carens materia: uerbum autem dei, uerbum deus, ipsa lucis est substantia. Nec enim aliud est illi esse, & aliud lucere: istis autem aliud esse & aliud est lucere. Diligendo quippe lucem, ipsi sunt lux: sicut e contra apostatae angeli, odiendo lucem, tenebrae sunt.

¶ Item de processione spiritus sancti, quod in nos homines duobus datis diffundatur, altero quod est in remissionem peccatorum, altero quod est in diuisiones gratiarum: in sanctos autem angelos uno tantum, quod est in diuisiones gratiarum.

Caput VIII.

De processione spiritus sancti, qui hoc operatur, & in illis beatis spiritibus & in nobis hominibus, ut per hoc ipsum, quod uerbum dei, filium dei, manentem in nobis habentes, filij dei nominamur & simus, hoc in superiore diximus, quod duobus datis siue per duo data diffundatur: altero quod est dari in remissionem peccatorum, altero quod est in diuisiones gratiarum. Verum nobis duntaxat hominibus istis duobus modis datur. In sanctos autem angelos uno modo scilicet in diuisiones gratiarum larga diuisione effusus est.

¶ Nam ut in remissionem peccatorum nunquam detur apostatis angelis, iudicium uerum fuit, & est eiusdem spiritus sancti. Illi namque cum suo principe diabolo non per infirmitatem seu per ignorantiam, sed per superbiam peccauerunt. Cuius uidelicet superbiam magnitudinem, spiritus propheticus apud Ezechielem denotat uerbis huiusmodi, diabolus coarguens sub nomine principis Tyri. Eo quod eleuatum est cor tuum, & dixisti deus ego sum, & in cathedra dei sedi, & dedisti cor tuum quasi cor dei. Item sub nomine Pharaonis regis Aegypti. Ecce ego ad te Pharaon rex Aegypti, draco magne, qui cubas in medio fluminum tuorum, & dicis, meus est fluuius, & ego feci memetipsum.

¶ Pro huiusmodi superbia sententiam damnationis aeternae accepit, de caelo proiectus, factusque princeps tenebrae diabolus, qui fuerat angelus speciosus. Vnde apud eundem prophetam dicitur ei. Tu signaculum similitudinis plenus sapientia & perfectus decore, in delitijs paradysi dei fuisti, & caetera, usque, repleta sunt interiora tua iniquitate et peccasti et eiecite de monte dei. Quibus utique uerbis tria praedicant, horribilis eius superbiae instrumenta, sapientia, decor siue pulchritudo, maxime ubi sub nomine Assur dicitur in eum, omnem lignum paradysi non est assimilatum illi et pulchritudini eius, quoniam speciosum feci eum.

Tertium eius fuit magnitudo, nam cedri (inquit) non fuerunt altiores illo in paradiso dei, abietes non adaequauerunt summitatem eius, et platani non fuerunt aequales frondibus illius.

¶ Caeterum uera magnitudo deus est, et uera sapientia, uerbum dei, filius dei est: & uera pulchritudo spiritus sanctus est: quae beata trinitas, sanctorum angelorum & magnitudo & sapientia & pulchritudo est. At ille diabolus magnitudinem illam non honorificauit, sapientiam illam non adoptauit, pulchritudinem illam non amauit. Quomodo ergo nisi per Ironiam plenus sapientia, & perfectus decore extensusque & protegens dicitur fuisse?

¶ Sunt enim in scriptura sancta Ironiae grauissimae. Exempli gratia: cum dicit sancta trinitas, ecce Adam quasi unus ex nobis factus est: cum reuera potius propter peccatum comparatus sit iumentis, & similis factus sit illis. Et sicut filia Babylonis uirgo dicitur, cum sit meretrix. Itaque & quod ibidem illi dicitur, omnis lapis pretiosus operimentum tuum, sardius, topazius, iaspis, chrisolitus, onyx, berillus, saphyrus, carbunculus, & smaragdus, qui sunt sanctorum nouem ordines angelorum, cum improprio dictum esse sentimus, quia sic sibi ille arrogauit, ponens (ut supra dictum est) cor suum quasi cor dei, & dicens, in cathedra dei sedi.

¶ Denique solius dei est operimentum omnis lapis eiusmodi, id est, omnis perlucidus ordo angelicae dignitatis, sicut dicitur in Psalmo. Confessionem & decorem induisti amictus lumine sicut uestimento, id est, decora confessione sanctorum (qui omnes lumen, id est, filij lucis sunt) sic es indutus, sic es ornatus, ut aliquis uestimento suo.

¶ Quod nimirum parum est, de solis intelligere hominibus, filijs lucis: nam & sancti angeli, immo & primum ipsi lux, & filij siue angeli lucis, confessione sua decora creatorem suum induerunt, & ipsi sunt, de quibus idem dominus ad beatum Iob dicit. Cum me lau-

darent astra matutina, & iubilarent omnes filij dei.

¶ Quod recte iusto dei iudicio diabolus spiritus sanctus suo respectu indignum

1. Iohan. 3

Angelis apostatis cur non datur spiritus sanctus in remissione peccati. Ezech. 23.

Ezech. 29.

Esa. 14.

Apo. 17 Superbiae luciferi. Ezech. 28

Ezech. 31

Ironia in scriptura sacra. Gene. 3. Psal. 48. Esa. 47. Ezech. 28

Amictus lumine sicut uestimento Psal. 105.

Iob. 38.